

DISPUTATIO MEDICA, 4
INAUGURALIS,
DE
MENSTRUORUM PROFLUVIO
IMMODICO.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit
ROBERTUS PERONNEAU, 11
CAROLINENSIS MERIDIONALIS.

Prid. Id. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXV.

4

DEPARTMENT OF MEDICINE

IN THE UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

BY

MR. J. H. G. ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

4

HENRICO PERONNEAU,

A R M I G E R O,

Carolinae Meridionalis Ærario,

Fratri suo piissimo, amantissimo,

Parentisque, se puero, adempti,

Sibi semper deinde omni officio

Perfuncto,

Eoque merito magis, quam natura,

Carissimo,

Semperque honorando;

Item,

Sororis suae conjugii,

ALEXANDRO GARDEN, M. D.

Societ. reg. Lond. et Upsal. Socio,

Carolopoli in Carolina Meridionali

Medico principi,

Literarum, rerum naturae, et medicinae cognitione,

Late fama noto,

Ob egregiam in se voluntatem,

Suamque educationem spectantia

Monita, amica pariter et prudentia,

Hanc disputationem

D. D. C.

ROBERTUS PERONNEAU.

HENRICO PIERONNEAU

A R M I G E R O

Caroline Medionalis Aetatis

Itaque duo pueri, amantissimi

Patrisque, se pueri, adempti

Sibi semper deinde anni ostendit

Perduntque

Ecce meo magis, quam meum

Caritudo

Semperque honorando

Item

Gloria sua conjugis

ALEXANDRO GARDEN M.D.

Garde reg. Lond. et Upsal. Socie

Carolus in Carolina Medionalis

Medico principi

Interim, rerum naturae, ac medicinae cognitione

Laus tanta nota

Ob egregiam in se voluntatem

Summum educationem spectantia

Monita, amica pariter et prudentia

Hanc dissertationem

D.D.C.

ROBERTUS PIERONNEAU

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

D E

MENSTRUORUM PROFLU- VIO IMMODICO.

SANGUINIS profluvia in Activa et Passiva divisa sunt. Illa quarto Pyrexiarum ordine Culleniano, nempe Haemorrhagiarum, comprehensa sunt; haec ad tertium morborum Localium ejusdem viri ordinem, qui Apocenosium dicitur, relegata. Activorum generum unum, nempe Menorrhagia, hujus disputationis argumentum erit. Ejus haec definitio est.

“Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar dolores; menstruorum copiosior, vel sanguinis, e vagina praeter ordinem fluxus*.”

A

Quoniam,

* Cull. G. M. G. 37.

2 DE MENSTRUORUM

Quoniam, praeter aliquas e partis affectae natura et actionibus proprietates orientes, huic cum reliquis ejusdem ordinis generibus omnia fere communia sunt; et ex iisdem causis iidem effectus subnascantur necesse est; ideo, totius ordinis pathologiam, sine qua hujus generis intelligenda non est, expositurus; eoque demum facto, ad proprium argumentum descensurus, recte videor.

Quo vero haec doctrina clarius illustretur, et ad causam communem certius perveniat, res ipsas ante omnia notare imprimis necessarium est.

Unicuique hujus ordinis generi communia sunt; primum, partis laborantis aut vicinarum plenitudo seu tensio; tum frigoris sensus; dein huic calor succedens; denique calorem sanguinis profusio excipiens; postremo, haec sua sponte sistens. Ea, ut in parte semper incidunt, ita aut hac sola contineri, aut totum corpus afficere, inflammationis instar, possunt. Eandem hic quoque, quam in Phlegmasiis, sanguis speciem praebet: Ideoque utrique generum morborum auctus
arte-

arteriarum tonus, seu diathesis phlogistica, communis est.

PATHOLOGIA HÆMORRHAGIARUM COMMUNIS.

Quod ad harum rerum explicationem at-
tinet, omnes e congestione manifeste pen-
dent. Congestionem dico, insolitam sangui-
nis copiam nimio impetu in partem aliquam
percitatam cumulatamque. Causa ejus est
libramen vasorum sanguiferorum mutatum,
seu humorum in unam partem copiosior,
quam in reliquas, pro re rata, distributio.
Profluvium congestionem tollit, sed ejus
causam, nempe, ex libramine inaequali, im-
petum in partem nimium, minime movet.
E contrario, cum talis impetus et profluvi-
um semel inciderit, ob id ipsum, vasa partis
abundantiae novae magis deinde patebunt.
Hinc congestio, eamque rerum series sequen-
tium, et plerumque saepius, renovabitur.
Sic, haemorrhagia plerumque procedit, et
totum

4 · DE MENSTRUORUM

totum corpus afficit. Quod, si symptomata febrilia aliquando desunt, si pulsus crebrior, plenior, et durior non est; id huic morbo cum inflammatione commune, et causae quoque communi tribuendum, est. Verum etiam, in affectione locali, ubi incidit, vasorum actio et sanguinis impetus, pulsatione partis indice, augentur. Haemorrhagia igitur et inflammatio magnam inter se rationis similitudinem habent. Utraque a congestione praeceunte pendet. Cumque in utraque sanguis, ad partem copiosius delatus, difficilius transmittatur; hinc impedimenti sensus oritur. Hoc impedimentum, pro stimulo agens, vasorum partis reactionem magis, quam totius corporis, excitat. Reactionem horror et spasmus comitantur, qui omni corporis molimini necessarii esse videntur. Sic inter se conveniunt morbi. Discrepant vero hoc, quod in haemorrhagia impetus et congestio in vasis rubris, facilius hanc recipientibus et illi cedentibus, faciliusque rumpendis, oritur; cum in membranae cellulosa densioris vasis, parte membranosa stric-
tius

PROFLUVIO IMMODOICO. 5

rius et arctius cohibitis, eoque sanguinis rubri effusionem minus recipientibus, inflammatio incidat. Quin et, quod hanc rationem optime illustrat, saepe uterque morbus, ut in peripneumonia cum haemoptysi, conjungitur.

CONGESTIONIS CAUSA.

Quoniam morbus in congestione positus dictus est, ejus congestionis causam accuratius exsequi proximum est. Humani corporis stamina prima ita conformata sunt, ut aliqua, procedente vita, vasa plus sanguinis, prae reliquis, citius recipiant. Atque hac sola ratione explananda res vera est, nempe inaequalis, et ordine quodam temporis succedens, diversarum corporis partium explicatio. Ad partes sic explicandas pertinet, sanguinis in quamque magis pro rata parte, quam in reliquas, versus impetus. Qui impetus, si altius causam ejus repetis, a firmissimo statu, illum dirigente, pendet. Horum
rum

6 DE MENSTRUORUM

rum constitutio quaedam est, qua fit, ut magis aut minus cedant, et sic sanguinis copiam, distributioni necessariam, adeo exquisite recipiant, ut nulla in hujus impetu inaequalitas, nisi quam corporis incrementum postulet, malum nullum, longae vitae spatium, eveniat. Sed nihil in corporibus animalium absolutum est, nullum adversus aberrationes certum munimen; quin tam ex staminum primorum vitio, quam e nonnullis vitae casibus, praeter debitum aliae relaxentur, aliae adstringantur partes. Itaque ut, constricta aliqua parte, in alias derivatur sanguis, eumque relaxatae forte partis vasa, resistantibus solito more reliquis, abundantius recipiunt; ita ab alterutro hoc vitio, five staminum primorum, five casu illato, congestiones, inflammationes, et sanguinis profluvia, incidunt hominibus. Quas sanguinis impetus aberrationes quoniam satis exiguae mutationes efficiunt; igitur, quae vera earum causa sit, paucis exponere conandum est.

Corporis

PROFLUVIO IMMODICO. 7

Corporis humani vasa semper ita plena sunt, ut, ultra diametron et contractionis statum, iis absque tali causa distendente naturalem, semper vivo homine distendantur. Ea quodam tenus distensio, corporis animati usibus, et justo ejus partium libramini, sine quo harum explicatio, quam corporis incrementum requirit, nulla futura esset, necessaria est. Per libramen fit, ut partes laxiores, et facilius cessurae, magis quam reliquae, distendantur, haeque ad illud vitae tempus, quod ipsarum rursus distentionem postulat, resistere non cessent, atque sic quidem semper plenum corpus est; neque ea plenitudo, si intra certum finem consistit, pro plethora morbosa habenda est.

Quae cum incidit, cum corporis vasa plena, ultra id quo ad libramen opus est; tum partis alicujus sive relaxatio sive constrictio incidens, ad sanguinis impetum mutandum, et mala inde pendentia excitanda, magis deum valebit. Ut hujus plethorae morbosae et status haemorrhagici causa investigetur, quaedam altius inquirenda sunt.

Quod

8 DE MENSTRUORUM

Quod corpora animalia a parvis initiis ad magnam molem perveniant, id humorum abundantiae, et firmitatis hanc facile recipientium, laxitati tribuendum est. Haec priore vitae parte abundantia nihil plerumque obest, eoque minus, quo recentior adhuc vita est; propterea quod firma irruentibus humoribus facile cedunt, et rapidum corporis incrementum sine ullo incommodo tolerant. Postea vero quam corpus paulatim multum increvit, et firmatae materiei jam incrementum magnum accepit, jamque omnia firma, densiora, causae distendenti magis contra resistunt, tum demum plethorae morbosae periculum esse incipiet. Cumque coeres pervenit, ut firma amplius non cedant, nihiloque minus humorum abundantia in ea urgeatur, quod plerumque circa corporis humani statum incidit, tum exquisitum sane plethorae periculum erit. Ideoque, circa pubertatem, in plerisque plethorae mala primum ingruunt. Haec plethorae, quae cujusquam sit momenti, ratio, processus et tenor est, et totus ejus rei cardo in corporis libra-

libramine vertitur. Itaque, ut post pubertatem plethora quoque viget, sic diu ante eam non defunt aliqua ejus vestigia. Quam rem, quo clarior haec doctrina sit, ordine prosequamur.

Ex corporis usibus, quorum causa, aliarum partium et temporum ratione habita, natura aliter libramen variat, unus est, ut cerebrum, vitae, sensus, et motus organum, et alimento forsitan parando pars necessaria, eo primum formetur, quo maturius reliqua organa debitam magnitudinem adipiscantur. Ob hanc causam, haec prae reliquis partibus, justam magnitudinem primum accipiet. Ad vasa igitur cerebri, major, prae reliquis partibus, copia sanguinis adfluet. Et, quia firma hic citius crescunt, ob id ipsum, densitatem, quam reliqua, majorem quoque fortientur. Primumque hic a vasis resistetur; et, quia tamen humorum in eam partem impetus non protinus fieri cessat, ideo hic prima plethora erit. Quae, sanguinis e naribus profluvio, subinde levabitur. Profluvium autem ex interiorum narium vasculis

potissimum eo fit, quod haec in membrana laxiore minus sustentata disposita sunt. Haec vasorum capitis densitas crescens, impetum, in alias corporis partes, ubi vasa minus resistunt, paulatim inclinabit. Hinc impetus ad omnes aortae descendentes toto corpore ramos aequalius dirigetur; et sic, crescere capite desinente, reliquum corpus ad debitam suam magnitudinem paulatim tandem perveniet. Rursus, hic sanguinis cum abundantia impetus, dum omnes aortae descendentes ramos densiores usque reddit, et in eos concitari simul non cessat, per totum id spatium plethoram magis magisque gignat necesse est. Ideoque, prout corpus ad statum suum adultum et summam magnitudinem magis accedit, plethora, toti corpori communis, major usque erit. Quae, si ad morbi modum assurgit, in pulmonibus, qui cum toto reliquo corpore librantur, praecipue sentietur. Qua in parte, licet vasorum magnitudo minime reliquorum corporis omnium magnitudinem adaequet, sanguisque per pulmones tamen, eodem temporis spatio, quo

PROFLUVIO IMMODICO. 11

quo reliquum omne corpus, transeat ; quod, nisi velocitate tanto majore, quanto spatium vasorum minus est, fieri non potest ; ob eam causam, dum ubique praeterea resistitur, si quid, qualis thoracis mala conformatio aut angustia est, pulmones simul coarctat, id nimium in hos sanguinis impetum efficiet. Reque vera circa corporis statum, tam causa hujus excessus, quam effectus, incidunt. Itaque, inter pubertatem et mediam vitae aetatem, nempe trigessimum fere quintum annum, haemoptoe, seu sanguinis e pulmonibus profluvium, potissimum incidit. Hae libraminis mutationes, corporis incrementi et aliorum usuum causa institutae, sic ordine procedunt, et, quamdiu intra sanitatis modum consistunt, staminum primorum sanus sunt effectus. Sed, ut haec stamina non semper bene ab origine constituuntur, ita saepe hinc morbi nascuntur, saepius a vitae erroribus aliisque casibus inferuntur. Adeo enim integritati corporis natura consuluit, ut sanguis, nisi culpa admissa, raro morbose profluat. Et hinc fit, ut non in ipso cor-
poris

poris statu, nempe anno vicesimo quinto circiter, sed citius aut serius, prout causae occasionales incidant, prodeat haemoptysis.

Post hanc libraminum arteriarum seriem, ab his ad venas paulatim sanguinis abundantia vertitur, quod circa trigesimum quintum aetatis annum praecipue efficitur. Hoc enim tempore, venae, quae, ineunte aetate, prae arteriis densiores fuerunt, his demum, sanguinis impetu et actione per tantum vitae spatium in se potissimum directo, rige-
factis, cedunt laxiores. Eoque pacto, uti ante vis venarum resistens arteriarum plethoram fecit, ita nunc, a parte arteriarum oblatum, idem obstaculum in venis plethoram gignet. Cujus rei rationem experimenta * certa firmant. Hoc observationem, tempori

* Vide Vintringhamii experimenta, quae prima vitae parte arterias molliores, densiores venas; posteriore contra esse, ostendunt. Item Joannes Innesius, anatomiae peritissimus, eoque nomine in hac academia summopere studiosis utilis, apud quem ego complures annos feliciter vixi, venam cavam, quae
profectis

PROFLUVIO IMMODICO. 13

tempori Hippocratis coevam, nempe haemoptoen a decimo sexto ad trigessimum quintum annum praecipue incidere, explicat.

Sanguinis jam in venas abundantia inclinata, harum ea pars, in qua motus ejus praeter languet, maxime, ideoque venae portae, periclitabitur. Hinc haemorrhoids oriuntur. Praeter quam abundantiam sanguinis venosam, aliud ejus profluvium sequitur. In cerebro, propter sanguinis per sinus redditum, motus ejus retardationi, ideoque congestioni, opportunus est. Hinc apoplexia sanguinea, seu haemorrhagia cerebri Hoffmanno dicta, proveciores aetate adficit.

CAUSA

provecitis aetatibus multo major aorta est, in partu hanc non ita superare, rem in nondum nato et a venis et ab arteriis injectione expertus, mihi demonstravit.

14. DE MENSTRUORUM

CAUSA PROPRIA MENORRHAGIÆ.

Doctrina supra tradita, cur initio vitæ ad ascendentiæ aortæ vasa, postea ad descendentiæ ramos, tunc ad venas universas, sanguinis impetus potissimum dirigatur, explanat. Ibi vero, quod in humana aliarumque animalium natura perpetuum, et utrique sexui nostro commune, est, tantum agitavimus. Sed, quoniam generis humani foeminis actio propria est, a proprio quoque vasorum libramine pendens; ita, antequam ad eam nimiam, eoque morbosam, explicandam aditus esse possit, de ejusdem sanæ naturæ et causæ pauca dicenda videntur,

Partes corporis, actionum et usuum quorundam, suo cujusque tempore, producendorum causa, explicandi series ita, ut dictum est, procedit. Sed ea genitalium muliebrium conformatio est, quæ explicationem, et sic libramen proprium, requirat. Praeter arteriarum distentionis, in partibus corporis expli-

PROFLUVIO IMMODICO. 15

explicandis, effectum, est in explicatione, de qua agitur, earundem arteriarum distentione simul et extentione opus. Corporis alendi augendique causa, omnes ubique fibras non solum extendere, id est, in longitudinem producere, sed materiam non fibrosam, quae longe maxima corporis pars est, his summis superaddere, arteriarum esse videtur. Quo modo id fiat, hujus loci dicere non est. De ea re alii aliud sentiunt. Verum, quod ad nostrum propositum attinet, et a nemine addubitatur, earundem arteriarum ipsas se extendere est. Quod, ut alia omittam, in uteri vasis manifestum est, ex libramine corporis etiam explicandum. Itaque, ut initio libramen inter omnia ascendentis et descendens aortae vasa fuit, sic, postquam in haec idem dein incubuit, aliud inter majora et quaedam extrema ejusdem descendens aortae vasa certo tempore succedit: Id, in utroque sexu, pubertas est, et in utroque vasa extrema, genitalia sunt. Quid his in utroque sexu commune sit, ut a re nostra alienum, omisso; foeminis proprium est, ut quaedam

quaedam vasorum uteri conditio, generationis operi, et saluti corporis, quodammodo necessaria fit. Ea horum vasorum conditio, est eorundem ad extremos usque fines, quae cum illae proli jam gignendae sunt, sanguis in uteri cavum profundatur, explicatio. Quae vasa hoc tempore id faciunt, ea hactenus majoribus ejusdem aortae descendens vasis rigidiora, his restiterunt, nec in se impetum sanguinis receperunt. Sed ob id ipsum, quod majora vasa hanc impetus vim aliquandiu exceperunt, magis usque addensata, fines suos densitate tandem superant. Quo facto extensi, distensi, et ad extrema ora aperti, sanguinem rubrum tandem profundunt. Jamque, resistentibus dudum aortae ascendens, resistentibus nunc descendens vasis, restituri diu adhuc venis, necdum in pulmones sanguinis versa abundantia, et aliis hujus causis deficientibus, omnium universi corporis vasorum densitas, contra extrema uteri sola obnixae stans, exquisitam in haec plethoram protrudit. Quae igitur plethora, hic exquisita, et tanto major, fit,

PROFLUVIO IMMODICO. 17

fit, quanto minore spatio continetur, necesse est. Dum hic vasorum communis status est, et hoc futuri affectus seminium intus viget, vasa uteri, in quae abundantia versa est, hujus distentione stimulatrice, in validiores et crebriores contractiones impelluntur. Quod si fibrae arteriarum musculares, quo magis a corde distant, eo irritabiliores sunt *; ideo hic maxima irritabilitas erit; et, uti in haemorrhagia et inflammatione accidit, aequae exquisitae actio, et in hanc nifus, fit oportet. Quam actionem validissimam esse, propria primae et nonnullarum subsequentium eruptionum menstrualium ostendunt. Hujusmodi sunt calor, dolor partis, lumborum dolor, diathesis phlogistica, et totius corporis pyrexia. Haec primum a plethora communi oriri possunt. Quam tamen post paucas primas eruptiones non incidere, multa ostendunt. Ea enim vasorum uteri constitutio est, ut semel evoluta et dilatata satis sanguinis, quo profluvium efficiatur, recipere

C

cipere

* Cull. Inst. CLIX. sub finem.

18 DE MENSTRUORUM

cipere possint. Tum plethora communis
 necessaria non videtur, quia is status morbo-
 sus est; naturalemque et salutarem actionem
 a morbo contineri verisimile non est. Cum-
 que tanta temperamenti, habitus, copiaque
 aut inopiae humorum, sive natura sive casu
 in sexu virili, varietas sit, eadem abundantia
 sexum muliebrem, id est, generis humani al-
 teram partem, universam premi, ratio refel-
 lere videtur. Sed, praeter rationem, res vera
 contra plethorae communis opinionem stat.
 Primum enim alias plenas, alias attenuatas,
 videmus; quarum neque illae copiosius, nec
 hae parcius, semper menstrua profundunt:
 Et, e contrario, hoc profluvium in attenuatis
 saepe abundat, in plenis non ita. Porro, ad-
 versus eandem hanc doctrinam facit, inci-
 sis cadaveribus observatum. Ei enim accu-
 mulationis, quod ad profluvium continen-
 dum satis sit, vasa uteri accomodari, arte-
 riarum hypogastricarum in gravidis trunci
 non mutati, fines remoti incredibilem in mo-
 dum aucti, fidem certam faciunt. Denique,
 quod partes corporis remotae, interrupto
 qua-

quacunque profluvio, afficiuntur, ea res plethorae communi immerito tribuitur; quia paucae sanguinis unciae, quae effluxisse debent, intus contentae, et toto sanguini divifae, nullam unam partem multum movere pro copia posse videntur, cum constituti libraminis mutatio, alia ratione nocere facile possit. Hinc sanguinis detractio communis vitia pure localia minus levare reperitur. Postremo, quod sub magnis humorum abundantiae, et contra, vicissitudinibus, menstruandi tamen opus idem fere perstet, ea res, quam minime id plethora communis afficiat, illustri documento est.

Nihil igitur aliud hic necessarium videtur, nisi certa vasorum uteri firmitas, qua neque nimis, neque parum, influenti sanguini cedant, eaque capacitas, qua neque plus justo, neque minus, sanguinis recipiant; excepto, quod ad prima profluvia, aut ubi haec nimia, eoque morbus, sunt, plethora opus esse videtur. Tota igitur rei ratio huc redit, ut aliquot annos, a decimo circiter ad pubertatem in hac regione, vasa paulatim

latim explicentur; et, cum menstrua in eo sunt ut jam erumpant, ad eruptionem efficiendam, praeter solitam explicationem, quae paulatim magis fit, insolita congestio aut distentio, qualis in haemorrhagiis incidit, pro tempore excitetur, eaque congestio, pro stimulo agens, vasorum actionem augeat. Hoc Hoffmanni et Stahlianorum molimen haemorrhagicum est. Quod subesse febrilia, ut supra dictum est, symptomata ostendunt. Effusio distentionem, seu auctum impetum, et effectum ejus actionem vasorum auctam, tollet. Vasaque collapsa primum rubras particulas, dein serum, transire prohibebunt. Quo facto, quia vasa, quo magis distenta fuerint, eo magis relaxabuntur; ideo, post certum tempus, novae copiae capaciora erunt, et novum profluvium iterata plethora referet. Quare vero profluvium certis circuitibus, plerumque intra menstruum spatium redeat, aliter explicabile non est, nisi, ut eam vasorum uteri firmitatem et capacitatem esse dicas, quae sanguinis copiam, ad fines suos

perrum-

perrumpendos necessariam, nisi intra certum temporis spatium, non recipiat, et rei deinde ordinem consuetudine, cui multum in multis rebus corpora nostra parent, in posterum confirmari. Quanta sit in corpora nostra vis consuetudinis, e multis, quae afferri possunt, documentis, uno aut altero contentus ero. Si quis sive alvum levare, sive urinam reddere, sive quidvis fere facere, certo tempore solitus est, nulla eum stercoreis in recto, nulla urinae in vesica inopia, neve casus ullus objectus, a consueta actione prohibebit. Simili modo, somni et vigiliae, cibi quae desiderii reditutiones, ab actionum vitae humanae consuetudine multum certe pendent. Ut multum igitur in hac re consuetudini tribuendum est, ita an sola certorum apud nos motuum causa sit, addubitandum est. Sunt obscuri motus quotidiani in nostris corporibus integris; sunt in iisdem febre continua laborantibus; et, praeter hos, in febribus tertiani et quartani motus sunt, quales intermittentium accessiones, et continua-

tinuarum judicationes *, peragunt, et quales quoque periculo facto, et pulsus ratione subtilius comperta, in sanis corporibus nostris forsitan reperirentur. An natura igitur sponte sua, sine consuetudine, aut etiam contra eam, in certos motus eat, saltem inquirendum est. Verum, quaecunque altior hujus rei causa sit, praeter motus modo memoratos, alii dantur, a quibus nostra corpora non aliena sunt. Hujus rei memorabile exemplum statuta menstruorum reditio est. Neque annuos quidem motus ex toto rejicere videmur. Ita juvenis quidam ingeniosus, in hac academia medicinae studiosus, per multos suae vitae annos, certo quotannis tempore, cynanche inflammatoria laborat. Eodem pertinet,

* Sic tertium, quintum, septimum, nonum, undecimum, decimum quartum, decimum septimum, et vicesimum dies De Haenius et Cullenus ex Hippocrate demonstrarunt.

net, quam Sauvagesius retulit, annua ephemera. Quin, ut aiunt,

"Omnibus et lippis notum et tonsoribus esse,"

existimo, quantam necessitatem sanguinis detrahendi adferat certis temporibus, ut verno, solita ejus detractio; qui mos apud vulgus rusticum pariter et pecus ejus valet. Unoque verbo, uterus a reliquo corpore parum pendere, ejusque de qua agitur actio, magis in ipsius vasorum cum eorum finibus, quam in ullo latius ad corpus pertinente, libramine, posita esse credenda est. Quodque ad auctum aut imminutum uteri profluvium, corpus latius afficiens, attinet, id nulli corporis communi, sed solius uteri statui tribuendum est; ideoque affectiones, profluvium menstruorum interruptum sequentes, tribuique plethorae communi solitae, non ad eam, sed uteri propriam, tum maxime, cum vasa ejus et implentur, et non more solito suis finibus abundantia se exonerant, referendae sunt. Simili ratione, profluvii nimii

in

24 DE MENSTRUORUM

in corpore communi effectus, non protinus, et in plerisque casibus plethorae, quae nuper communis fuerit, ademptae, sed justae vasorum uterinorum tensioni imminutae, et sic genus nervosum varie afficienti, imputandi sunt. His de salutaris menstruorum natura et causa praepositis, quo immodici eorundem profluvii clarior et illustrior sit, a praecipuis symptomatum repetendis exordium recte sumendum videtur.

Igitur, si symptomata, supra in definitione morbi memorata, nempe, “dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores, menstruorum copiosior, vel sanguinis e vagina praeter ordinem fluxus,” adfunt; si profluvium aut copia, aut tempore, aut crebro reditu, magis modicum est, quam in plerisque mulieribus, sive quod certius indicium est, in eadem esse consuevit; si accessionem signa classis, nempe, Pyrexiarum communia, et huic morborum ordini in primis propria, scilicet, horror et tremor praecedunt; denique, post aliquot accessiones, si magna totius corporis actionem, etiam in
acces-

PROFLUVIO IMMODOICO. 25

accessionum interyallis, debilitas sequitur, qualem vultus et totius faciei pallor, cutis detumescens, pulsus debilis et parvus, item ventriculi affectiones, nullum cibi desiderium, anxietas, nausea, et aliquando vomitus, atque animalium actionum defectus, nempe, lassitudo, languor, et omnis motus corporei impatientia, indicant; postremo, si ea demum sanguinis tenuitas est, quae ad intercutem effusiones ducit; prout haec omnia inter se magis aut minus aut concurrunt aut ordine succedunt, scire licet, profluvium, quod alioquin, et sine his effectibus, procedens, naturale aequè ac salutare est, praeter naturam jamque morbum, de quo agitur, esse.

CAUSA PROXIMA.

Morbum continens causa eadem, sed auctior, est, quae menstrua continet; nempe, in vasis uterinis congestio sanguinis insolitata, sive praeter naturam impetus, vasorum

D

actio-

26 DE MENSTRUORUM

actionem supra modum augens, et ab hac invicem auctus; vel, eorundem vasorum haud justo majorum aut relaxatorum atonia.

CAUSÆ REMOTÆ.

Causae remotae morborum, nullo usu in potestates nocentes et seminia, qua in re illustris vir Gaubius Aitiologiam suam multum confudisse videtur, semper deducendae sunt. Quae utique distinctio, ut alios morbos, quorum causae commode et utiliter pro simpliciter remotis habendae sint, taceam; certe in phlegmasiis, haemorrhagiis, et nonnullis aliis nervosi generis affectibus, cum fructu adhibetur.

S E M I N I U M.

Ménorrhagiae seminia sunt, mala uteri vasorum conformatio, sive congenita, sive casu

PROFLUVIO IMMODOICO. 27

su inducta, item plethora toti corpori communis. Licet plethora, ut supra dictum est, non sit, menstruorum integro corpore et placide, postquam constituta sunt, procedentium, causa; tamen, unde unde est, immodici profluvii, sive menorrhagiae, periculum faciet. Omnia igitur quae plethoram gignunt, viam ad hunc morbum sternunt. Ejusmodi sunt victus lautus, quietum vitae genus, profluvia solita suppressa, sanguinis detractio, et calor immodicus. Quo modo victus lautus ad nimis alendum corpus, ideoque sanguinis rubri abundantiam creandam, pertineat, ita manifestum est, ut explicatione nostra non egeat.

Quietum vitae genus ad plethoram faciendam dupliciter pertinet. Nam, sive localis, sive communis plethora causa morbi est, illud, perspirationem ocludendo, et humores intus, cum in omnia corporis tum in uteri vasa, convertendo, pariter nocebit. Utque idem in maribus sanguinis venae portae abundantiam, et sic haemorrhoida facit; ita in foeminis eandem in uteri vasis abundantiam,

am, et similem effectum, nempe, morbum nostrum, edit,

Profluvia consueta suppressa minus frequens hic noxa sunt. Sed, siquando occurrunt, non tam abundantiam creando, quam genus nervosum afficiendo, et libramen vasorum mutando, agere videntur. Cui tamen sub hoc capite eo locum dedimus, quod non solum potens plethorae causa vulgo habetur, sed aliquo modo ad plethoram communem, et plurimum ac manifeste ad hanc localem, ea quae relata est actione, inferendam valet.

Quo modo sanguinis detractio plethoram gignat, hic dicendum non est; propterea quod, si quis rem veram requirat, certa ea et nemini addubitata est; si rationem postulet, eam hujus chartae fines non recipiunt, et pathologia supra tradita satis explanat.

Quod ad calorem attinet, licet is, perspirationem augendo, relaxandi effectum pensare videatur, tamen non facit, magisque suppressionem perspirationis, quae pro ratione auctam hanc subsequi nota est, efficiendo,

do, nocet, quam perspirationem expediendo prodest; et praeterea magno irritamento est.

Quod ad seminium, quod mala uteri vasorum conformatio dat, attinet, congenita conformatio mala e primigenitis corporis staminibus, vasorum uteri libramen mutantibus, et, ut haec aut ampliora justo, aut dilatabilia, aut laxiora sint, efficientibus, immedicabili malo, pendet. Quae conditiones, quo modo ad menorrhagiam creandam valeant, in pathologia supra tradita satis explicatum est. Sed hanc causam subesse, et in nostro morbo maxime metuendam esse, maturus menstruorum in corporibus exiguis et gracilibus adventus, aut immodica postea profusio, declarat. Ita menstrua, puellis duodecim annos natis, exiguoque et gracili corpore omnisque plethorae experte, et similibus habitibus provectiore aetate, saepe usu veniunt*. Quae res ad doctrinam nostram de hujus morbi natura confirmandam, et

* Cull. Praelect. de usu,

et plethorae communis opinionem refellendam, multum valet.

Acquisita quoque conformatio mala idem saepe efficit. Hanc graviditas frequens, frequens abortus, partusque diuturnior aut laboriosior, creant. Ea sic nocent, quia vasa uteri nimis distendunt. Quae distentio, ut spatium dat, quo vitiosa humorum abundantia recondatur; ita, ut pro ratione maturior et amplior effusio sit, et sic crebrius redeat, efficit. Ideoque cum plethora, distentionem faciens, stimulus sit, quo nimia vasorum actio, id est, molimen haemorrhagicum, excitetur; quo modo is vasorum uteri status ad menorrhagiam creandam valeat, ex supra tradita doctrina nostra facile patebit. Sed eadem noxae, ultra tonum vasa distendendo, et sic eorum ora patula nimis relinquendo, eundem effectum trahunt. Haec sunt menorrhagiae seminia. Quibus constitutis, potestates nocentes deinceps considerandae sunt.

POTESTATES NOCENTES.

Potestates nocentes sunt omnia, quae aut toto corpore, aut in vasis uterinis, sanguinem percitant, aut aliter genus nervosum irritant. Toto corpore sanguinem percitant, aut genus nervosum irritant, ea subito incidentia, quae diutiùs continuata plethoram communem faciunt: Qualia sunt, post famem aut inediam, victus plenior aut uberior, maximeque stimulans, ut cibus ex carne paratus aut aromatis conditus; potio vinosa, magisque spiritiuosa; exercitatio subita et vehemens; insoliti nifus; acria remedia; animi perturbationes; post frigus calor. Ut horum omnium effectus sine seminio irritus foret; ita, hoc dato, id est, abundantia sanguinis in vasis uterinis jam ante vigente, ut hanc potenter in morbi modum concitent, necesse est.

Resolutionem et atoniam vasorum uteri excitant, omnia quae firmum simplex relaxant,

laxant, et genus nervosum debilitant, ut balneum, calida potio, excretiones aut profluvia nimia, affectiones animi sedantes, ut terror subito incussus. Ea vim nervosam, cujus in motrices vasorum fibras influxio ad vim inhaerentem sustentandam necessaria est, in eas influere prohibendo agunt.

In utero, aut prope eum, sanguinem percutantia et irritantia sunt, Venus immodica, stercus durum, et acria iterum medicamenta, ut cathartica, emmenagoga dicta, et praecipue cantharides; nam, quod schirrum, polypum, cancerum, ischuriam, his causis nonnulli numeraverint, id, vulgi medicorum more, apud quos symptomata inter et morbos nullum discrimen esse solet, fecisse videntur. Veneris immodicae magnus stimulus, quo vasorum uteri actionem concitat, ea ratione nocet, qua optimum adversus amenorrhoeam remedium est.

Stercus durum, non solum premendo et irritando partem vicinam, sed vehementius spiritu tracto, musculisque abdominis in violentas

olentas contractiones excitatis, horum quoque pressione noxae esse potest.

Quae in ipsum uterum recta agunt, separata a reliquo corpore actione, potestates nocentes minus manifestae sunt. Dicique solum potest, eas noxas, cujusmodi sunt partus difficilis, abortus, et graviditas, quae seminium dare dicta sunt, ad hoc per occasionem excitandum etiam pertinere.

DIAGNOSIS.

A naturali menstruorum profluvio, praeter immodicam profusionem, morbum distinguunt, debilitas, anorexia, digestio prava, vultus et faciei pallor, pulsus languidus et creber, pedum oedema, somnus turbatus et parum recreans.

E PROG-

PROGNOSIS.

Judicium eventus, profluvii diuturnitatis, copiae, frequentiae, et causae, rationem spectat. Itaque, si vasorum uteri conformatio mala profluvium continet, difficilis eo curatio erit; propterea quod hinc vitia congenita, illinc consuetudine firmata, auxilium vix recipiunt. Nec melior fere is casus est, quem inveterata ebrietas fecerit. E nimia Venere ortus, faustior finem haberet, si vinci libido posset. Item intractabilior morbus erit, quo diutius permanserit. Quod si, quod aliquando fit, ad id copiae et frequentiae profluvium surrexit, ut in omnibus actionibus, animalibus, vitalibus, et naturalibus, vim nervosam, omnia debilitando, fregerit, et summa firmorum resolutio anasarcam minitetur, respiciendus miserae finis est.

Est exitialis casus, a schirro, aut aliquo uteri affectu alieno, pendens, qui, quia symptoma

ptoma est, nostri nihil refert. Postremo, quia uteri vasorum libramen, in se saepe absolutum, a reliquo corpore minus pendet; ideo remedia, quo minus ad ipsam partem perducere possunt, eo minus saepe valebunt.

CURATIO.

Cum plethora, ut supra dictum est, duplex hunc morbum sustentare possit, altera toti corpori communis, altera utero ipso magis contenta; ita, utraque in curatione spectanda est; praeterque id, uterinorum vasorum extremorum cum laxitate atonia rationem quandam postulat.

Consilia igitur medendi sunt tria; primum, toto corpore; dein, in utero, sanguinis copiam et impetum imminuere, et redire prohibere; item, vasis uterinis tonum restituere.

Primi consilii, nempe, sanguinis copiam et impetum toto corpore imminuere, remedia

36 DE MENSTRUORUM

dia sunt, victus parelor; aer frigidiusculus, corporis et animi quies, item irritamentorum quorundam vitatio, perspirationis restitutio, et sanguinis detractio.

Victus summa ratio habenda est. Cumque plenus praecipue plethoram communem faciat, et factam servet, ita ad hanc tollendam contrarius, nempe, perquam parcus, summopere valeat necesse est. Isque eo accuratius, quo plus moliminis haemorrhagici, quod habitui inflammatorio affine esse dictum est, subest, administrari debet. In victus materia; cavendum est ne nimis alat, stimuletve; igitur vitandus e carne paratus cibus, cui e plantarum genere sumptus, et praecipue farinaceus, anteponendus; item, condimenta aromatica, vina, et potio omnis spirituosa, fugiantur: Pro quibus, aqua egelida, cui acidum adjectum sit, potui detur.

Fugiendusque, qui humores rarefacit et firma stimulat, calor; quem alteram potestatem nocentem dictum est. Sed neque summum frigus, praecipue rivo quasi quodam in corpus directum, quaerendum, ne hoc quoque

quoque ad diathesin phlogisticam irritandam, eoque molimen haemorrhagicum augendum, conferat. Amplum sit et persflatum cubiculum, lectus paulo durior, nec vestis stragula gravis corpori imponatur.

Licet corporis motus, perspirationem expediendo, prodesse, et quies contra, illam impediendo, et humores intus convertendo, obesse, et una potestatum nocentium esse, dicta sint; tamen, cum morbus jam coeptus est, vigeatque corpore toto plethora, hujus omnis motus, utpote qui, musculis vehementer agentibus, sanguinis venosi ad cor reditum percitet, et sic gravi stimulo esse possit, jure extimescitur.

Item, animi affectiones vehementiores, quae, stimulando et plethoram irritando, hunc morbum excitantibus noxis annumeratae sunt, vitari etiam convenit.

Administrationis quoque antiphlogisticae pars haud negligenda est irritamentorum quorundam vitatio. Igitur, si sitis urget, ab ea oriens irritamentum potione egelida, et duri stercoreis stimulus clysteribus, tollenda sunt;

38 DE MENSTRUORUM

sunt; et sic, ne plethora communis nocentior sit, et habitus phlogisticus augeatur, cavendum.

Denique, cum perspiratio impedita plethorae communis causarum praecipua sit, habitumque inflammatorium summopere augeat, unde jure noxis hunc morbum excitantibus accensa est; ita ejus restituendae cura non omittenda est. Eadem accessionis periculum multum adaugere: Quo nomine, sub secundo medendi consilio, iterum ejus mentio fiet.

Quae de hoc consilio dicta sunt, ea, ad administrationem antiphlogisticam omnia pertinent; sed eidem curationis parti remedium quoque respondet, de quo nunc dicendum est.

Sanguinis detractio, ut in phlegmasiis et aliis haemorrhagiis, ita hic quoque adversus plethoram et diathesin phlogisticam, cum eae universo corpori communes sunt, rite administrata, usui esse potest; quo remedio non, aut parcius utendo, morbumque hunc naturae relinquendo, Stahliani aliiue aegrotantibus

tantibus suis male consulerunt. Nihil enim ad tensionem vasorum, quae in plethora communi et diathesi phlogistica est, imminuendam, et sic nimium tonum ab hac pendentem resolvendum, magis eo pertinet. Quod quomodo faciat, paucis accipe. E tribus partibus sanguinis, globulis rubris, glutine, et serositate, gluten, cum globulis rubris conjunctum, ut in sanguinis vasis educiti crassamento videre est, et non, ut in sero est, serositate dissolutum, pars ea viscidior est quae rubris vasis continetur, et cui ea praecipue suam tensionem debent; dum aquosa salina pars, serositas dicta, aliquantulum glutinis dissolutum retinens, qui compositus humor serum dicitur, in vasis non rubentibus copiosius influit: Cum igitur haec sanguinis inter se partium ratio sit, gluten propria sua forma vasis rubris, ideoque majoribus, abundare, et sanguinis detractione praecipue auferri, sequitur. Hinc hoc remedium, vasorum tensionem tonumque, eoque plethoram et diathesin phlogisticam communem, saltem pro tempore, imminuat necesse est.

Utile

40 DE MENSTRUORUM

Utile igitur adversus hujusmodi affectum remedium necessario est. Idque multis in casibus res vera confirmat. Sed cum haec idem remedium, quod plethoram primo tempore imminuit, hanc quoque postea augere ostendat; quo modo et id fiat, quo facilius salutiferam inter et noxiam sanguinis detractionis vim discernatur, et haec vitetur, impetretur illa, uno aut altero verbo dicendum. Pars sanguinis viscida, sive gluten, ea est quae fluentiorem, foraminibus suis retinendo, mille vasorum exitibus, ut aquam cribro, effluere undique prohibet. Et, si sanguinis detractio, quae, abstracto glutine, reliquae parti hanc fugae copiam praebere posse videatur, non praebeat, sed, e contrario, omnes secretiones et excretiones imminuat; id facit, quia cordis et arteriarum vim toto corpore imminuit, et sanguinem, eoque in extremis omnibus vasis ab eo proficiscentes humores, retardat. Hinc, dum ab altera parte cordis et arteriarum ad extremos usque fines, et horum maxime, actio

PROFLUVIO IMMODICO. 41

actio debilitatur, et ubique, praecipue in extremis vasculis, vis inhaerens, et hanc sustentans nervosa, languet; ab altera parte, actiones naturales, et praecipue digestionis, non imminuuntur; ideo, recente cibi materia usque suppleta, et minore humorum per extrema vasa jactura, quam ante, facta, amissum gluten cito reparabitur. Et quo saepius id fit, eo promptior effectus erit. Unde, ut sanguinis detractio primum, et adversus communem plethoram, auxilio est, et instantia mala sublevare potest; ita eandem, postea et saepius adhibitam, plethoram reducere, et vitium contra quod paratum fit, exasperare, clare sequitur. Permittenda igitur est adversus plethoram. Sed, ubi morbus increbrescit, quia saepius ad eam decurrere noxae erit, aliis remediis credendum.

Quod ad secundum consilium attinet, quod est sanguinis in ipsius uteri vasis impetum imminuere, et plethoram tollere, eadem, quae primo, huic quoque, remedia conveniunt. Quae quidem, quatenus communis plethora localem sustentat, illam im-

F

minuendo,

minuendo, hanc imminuant necesse est. E quibus irritamentorum, supra memoratorum, vitatio uterum praesentius levabit. Hic vero a libidine, si fieri potest, omni ratione cavendum est. Item perspiratio, quae occlusa non solum intus in communia corporis, sed in uteri maxime, vasa humores impellit, expedita ad impetum in parte, et nimiam vasorum actionem imminuendam, plurimum potest. Atque hoc in loco, quatenus ejus effectus in summum corpus dirigi, et a parte laborante averti, potest, exercitatio usui erit. Quae, si in ipso profluendi tempore non nocere reperta est, certe in intervallis, quibus certius perspirationem sustentabit, minime timendum est: Cujus rei subtilior administratio experientiae credenda est. Ad hoc caput, humorum impetum ab utero aver- tendi, pertinet in mulieribus puerperis lacta- tionis usus. Qui, in iis quae eo maxime egent, scilicet, laute viventibus, nimis, et cum magno saepe malo, negligitur. Eme- tica hic, vasa extrema afficiendo *, usui esse dicta

* Vid. Brian Robinson.

dicta sunt; idque gravium virorum experientia confirmare incipit *.

Haecenus de morbi, ut in vasorum uteri plethora, quam aliquando communis augeat, et in aucta vasorum partis actione, cum aucto sanguinis impetu, consistentis, curatione dictum est. Verum, cum, ut saepius jam ante passim per hanc chartam relatum est, congestionem menorrhagiam continentem, aliquando flacciditas aut atonia vasorum uteri faciat, eaque conditio, sive congenita sive casu inducta, alteri, quam haemorrhagicam dicas, multum dispar, sive etiam contraria, sit, et atonica dici possit; ideo qualis ei curatio conveniat, deinceps est dicendum; eoque magis, quod talis curatio, quaecunque erit, eadem, ac cujusdam affectus, cum hoc morbo saepe conjuncti, sed non satis simpliciter a vulgo medicorum tractati, nempe, leucorrhoeae, curatio, esse reperitur. Uterque morbus, sive ejusdem morbi gradus, in atonia consistit, et utriusque medendi

* Cull. Praelect. de usu.

44 DE MENSTRUORUM

di consilium est, tonum restituere, eoque remedia tonica sunt. In hunc igitur casum tertium nostrum consilium comparatum est. Quod est

Vasa uteri tono impertire. Si igitur eorum atonia cum communibus corporis conjuncta est, tonica consueta conveniunt. Hunc effectum praestant, victus alens et concoctu facilis, item exercitatio et frigida lavatio, tonica proprie dicta, quorum praecipuum cortex Peruvianus est, et ferrea.

Quod ad victum attinet, parcus ante relatus, imminente profluvio, hic quoque adhibendus videtur; nam, si vasa infirma solitum humorum onus parum ferunt, quin cedentia profluvium statuunt, multo minus insolitum perferre putanda sunt. Ideoque cum victus tenuis, tum reliquae administrationis antiphlogisticae partes, magna ex parte, in hoc etiam casu, instante accessione, auxilio erunt. Verum tonica, cum alia, tum victus alens et concoctu facilis, hic in intervallis adversus accessionem morbi, sola usui esse possunt. Aptissima materia hic jusculum
five

sive bubulum, sive incocto pullo confectum, parcius et saepius dandum; vinum Oportense, aut merax, aut dilutius, bibendum; neque carnea materia, dummodo levis sit et non largius sumatur, neganda. Exercitationis genus viribus accommodandum est, eoque aut rheda, aut equo, aut pedibus ferri, dummodo hoc citra lassitudinem sit, licebit.

Simili modo ac exercitatio, lavatio frigida agens, nempe, firma simplicia densando, ad summa corporis humores revocando, et universorum vasorum tonum augendo, similem opem promittit.

Huius consilio tonica propria multum quoque accommodantur. Nam, cor et arterias majores non movendo, humorum in partem impetum non concitant, et, in extrema universi corporis vasa vim suam dirigendo, horum tonum confirmant, potestatesque, animalem pariter, nervosam et inhaerentem, mirum in modum excitant. Hac in re omnibus aliis tonicis cortex Peruvianus anteponendus est. Verum, quod ad omnium, ne ejus excepto, usum attinet, quoties hoc diuturniore

turniore opus erit, is subinde intermittendus, dein repetendus est; eoque magis, quod continuatus et longior, pro tonico atonicum effectum edere, et morbum, cujus medendi causa adhibeatur, augere, periclitatur. Hic quoque, ut alias, alumen adstringendo remedio est.

In hoc opusculo, ut mihi, nondum in morborum curationibus versato, multa, tam res veras quam rationes spectantia, aliunde erant sumenda; ita a quam optimo auctore ea sumere, et maximi viri, Praeceptoris nostri Culleni, doctrinam potissimum sequi, placuit. Cui viro, quid haec Academia illustris, quid genus humanum, in omni artis salutiferae parte debeat, notius, et ipse secundiore fama, est, quam ut aut testimonio aut praeconiis nostris ei omnino opus sit.

Vale, Vir illustris, et in me collatorum beneficiorum, quorum maximum mihi semper doctrina accepta erit, gratias saltem accipe.

F I N I S.

1940年12月12日

[Faint, illegible text]

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

10. The following table shows the number of people who attended the concert in each age group.

100

7

100

1917-18

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

10-11-1961

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

RECEIVED

[illegible]

3